

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' בא ו' שבט תשע"ז

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 549

פנינים יקרים

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה וכו' (י. א.) פרש"י והתרה בו, וצ"ב דדברי רש"י שפת יתר יש בו דהא מילתא דפשיטא שמשה נשתלח להתרות בפרעה. ונראה דלכאורה לומר שכל ענין ההתראה הוא במקום שיש בחירה אבל פרעה שניטלה ממנו הבחירה כמו"ש כי אני הכבדתי את לבו ממילא אין ענין בהתראה קמ"ל שיש בהתראה ערך למען תספר וכו' את אשר התעללתי במצרים ואיך שהקב"ה בורא ומנהיג על כל פרט ופרט. (באר שמואל מאונסדרארף)

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו וכו' (י. א.) לכאורה צ"ב דהלא אם ידוע מראש כי אני הכבדתי את לבו, איזה תועלת יש בהליכה זו? אלא היה ידוע שעדיין לא נשלמו ארבע מאות השנה אך רצונו יתברך להחיש את הקץ (מאה ותשעים שנה) מחמת שבני ישראל שקועים במ"ט שערי טומאה (כמבואר בזה"ק יתרו למ) וכדי שתהיה האפשרות להקדים את הגאולה השתמשו עם הנמוק שכבד לב מצרים, וזהו מה שאמרה תורה ויבא משה ואהרן אל פרעה וכו' שלח עמי ויעבדוני כי אם מאן אתה וכו' לעברה גדולה תחשב למילוי סאת מלכות פרעה ושלטונו על עם ישראל ובה יחיש הקץ...

בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו וכו' (י. א.) רבותינו הקדושים אמרו כי כמו כשרואין ח"ו אחד טובע בים לא יחטפו אותו באיזו איבר פן ימשכו ויסתכנו רק שיאחזו בשערותיו ואז יוכלו להצילו ואין סכנה. כן פחד משה רבינו ע"ה לירד לפרעה בראותו שטובעים כ"כ בחשכות עד שאמר לו הקב"ה אני הכבדתי סוף כל סוף הכל ממני יתב"ש והוי כאלו אתה תופס בדבקות בו יתברך.

בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו וכו' (י. א.) א"ז מו"ר החדושי הרי"ם הגיד כי אחר גאולת מצרים נעשה מעשרת מאמרות עשרת דברות באמצעות עשר מכות, אשר יהיה נוכח שכח פנימי וחיות הכל רק מעשרה מאמרות אשר לא תוכל הטבע להסתיר כחו יתברך, ההבדל בין עשרה מאמרות לעשר דברות כי עשרה מאמרות היה רק יהי אור, יהי רקיע וכו' אבל בגאולת מצרים כמה עצות היו כי לברר חיות השי"ת תוך הטבע כבד יותר כי ניתן הבחירה וכח לסט"א והעצה רק ע"י אמונה באמת לידע כי כל מיצר ומיצר רק מאתו יתברך. (מתוך שפת אמת)

ולמען תספר וכו' וידעתם כי אני ה' (י. ב.) כל הסיפור של יציאת מצרים הוא להכניס מלכות שמים בלבם, וזהו למען תספר כדי להגיע לידעתם כי אני ה' וכדאיתא כל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח שזוכה לדעת מלכות ה', וזה הוא עד שבאו תלמידיהם ואמרו הגיע זמן קריאת שמע היינו שהכניסו מלכות שמים בלבם של תלמידיהם.

בנערינו ובזקנינו נלך (י. ט.) משה הקדים הנערים לפני הזקנים, משה הסב לב בדרך על דאגתו על הנערים יותר מאשר על הזקנים.

לא ראו איש את אחיו וכו' ולכל בני ישראל היה אור במושבותם (י. כג.) יש בעשרת הדברות יסוד חדש בהכרת הבורא שהוא מתחדשת בכל רגע כאמרם המחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית, התחדשות זו מגלה השוני בין בני ישראל לאומות העולם, דוגמא אחת ראינו במכת דם שלמצרי נהפך לדם וליהודי נשארו כמים וכן בברד בחשך וכו', וזהו ולכל בני ישראל היה אור במושבותם בהתחדשות. (הסבא מסלבודקה)

לא ראו איש את אחיו (י. כג.) מי שלא יוכל לראות את חבירו בעין יפה, ולא קמו וכו' מתחתיו אין לו תקומה מהמאפל שהוא תחתיו.

(חדושי הרי"ם)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש זיע"א פרשת בא תשל"א ה'אבא לזכרו ע"י א.א.

בעצם אין כאן מחלוקת אמיתית, רק בגלל הניצוץ ששבוי ביד הקליפה ורצה להתעלות נגרמת כל המחלוקת הזו, אבל כשהצדיק הולך בדרכי האמונה ולומד מן הקליפה עקשנות, הוא נהיה שלימות הוי' ומעלה את הניצוצות שנדחו ונתפזרו, ומתקיים "ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ", וממילא בטלה המחלוקת.

נמצא שכל עוד שהבריאה לא הגיע לשלימות התיקון ויש ניצוצות שצריכים עדיין להתעלות יהיה מחלוקת, ועד ביאת המשיח יהיה מחלוקת. ולכן לא צריך להבהל מהמחלוקת, כי ללא המחלוקת לא יתכן. האם על הבעש"ט, האר"י ז"ל, דוד המלך, משה רבינו, לא היו מתנגדים? בלעדי המחלוקת לא היה לצדיק קיום, כי הקליפה היתה נטפלת אליו, מה עושה הקב"ה, עושה שה"שיינע אידן" יחלקו עליו ויעשו עמו מחלוקת וכך הוא יכול להמשיך בעבודתו להעלות את הניצוצות.

ממילא מובן שמחלוקת מוכרח שיהיה, ואי אפשר בלי זה. רק כאשר יבוא המשיח יכירו וידעו כל יושבי תבל ללא מחלוקת, כי הקליפה לא תהיה, ו"ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", אבל כל עוד שלא הגיע ימות המשיח יהיה מחלוקת. לכן צריך לבקש מה' שנתאחד כולנו, ונאהב איש את רעהו, ולא לדבר לשה"ר. ואפילו כאשר מדברים עליך לשה"ר צריך לבקש מה' לאהוב את השני. וללמוד עקשנות מהיצר הרע,

ומכיון שכל הכח של הקליפה הוא בכדי שהצדיק יעלה את הניצוצות, לכן בשעה שבאה לצדיק אמת בחינה זו שצריך להעלות את הניצוץ, והוא בא לידי נסיון, מיד מתעוררת התנגדות, כי בלי התנגדות לא יכול להיות, ורק אז הוא יכול להעלות את הניצוץ הזה. כמו בעולם הטבע כאשר יש מלחמה מוציאים את הנשק הכי טוב, וכאשר המלחמה מתגברת ביותר מוציאים את הנשק הכי טוב שיש. אומנם הצדיק אמת לא מחשבתי מחשבותיכם, ומן היצר הרע הוא לומד עקשנות, ו"ממנו נקח לעבוד את ה'". כי ההולך בדרכי האמונה רואה שהרבש"ע מראה לו עקשנות אצל הקליפה בשביל שילמד ממנה עקשנות, והוא נהיה אותו עקשן כמו הקליפה, ובזה הוא מכריע את הקליפה.

אך הדבר הזה יכול להמשך זמן רב, כי כל עוד שנמצאים בגוף ואין שלימות הוי' יש מחלוקת. וניצוץ זה נתפס אצל ה"שיינע אידן" שעושים התנגדות על הצדיק בכדי למנוע את הצדיק אמת להעלות את הניצוץ הזה, שעל ידו יתעלו מיליוני ניצוצות שנדחו ונתפזרו במשך אלפי שנים לקליפות, ועל ידי המחלוקת נתרחקו יותר ויותר. אבל סוף כל סוף רוצה הקב"ה לגאול אותנו, ולכן הוא שולח צדיקים כאלו שיוכלו לעמוד במחלוקת הזו, ובזה הם מעלים את הניצוצות, וממילא בטלה כל המחלוקת, כי בטלה הקליפה הגורמת את המחלוקת. כי

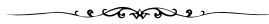
שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

שהרבש"ע ירחם עלינו וישיב לב אבות על בנים, ובזכות הצדיק אמת נכלל בו שהוא צדיקו של עולם. וזו היא התכלית, שהאדם יגיע לאותה בחינה של צדיקו של עולם יחוד הגוף והנפש. נקווה שנזכה בדורינו, ונגיע לאהבת ה' אהבת ישראל במהרה בימינו אמן.

שהקב"ה נותן לו עקשנות בכדי שנלמד ממנו, (אפילו זה שרגיל בעבירותיו הקב"ה שולח לו את היצה"ר ללמוד ממנו עקשנות אולי יתעורר ולא יתיאש, ועד יום מותו יחכה לו בתשובה), ואז תהיה המחלוקת שהוא נקלע אליה מחלוקת לשם שמים כמחלוקת שמאי והלל.

שיחת הרא"ש זיע"א אורח"י שבת י"ט ראשון של סוכות תשל"ג האבא לצפ"ס ע"י א.א.

הקב"ה בחר אותה לחלקו, ובאם היה משה רבינו נכנס לארץ ישראל היתה הארץ מגיעה לשלימותה כמו שמשה רבינו הוא שלימות, ומפני שבני ישראל לא היו מוכשרים לזה לא היה להם קיום בארץ, והיו מתחייבים כליה ח"ו. כי באם ארץ ישראל היתה בשלימות מעלתה, כאשר בני ישראל היו חוטאים ח"ו לא היו יכולים להתקיים בה ח"ו והיו מתחייבים כליה. אמנם משה רבינו רצה שלא יכלו בני ישראל, ואף אם יחטאו, רק יגלו מן הארץ, ויוכלו אח"כ לשוב אליה. ובעבור זה הביא את המצרים בתוך הערב רב שעלו לארץ ישראל, והם הביאו לארץ ישראל בחינת חוץ לארץ, ובזה נפגמה במדת מה מעלתה של ארץ ישראל, ואף כאשר בני ישראל חטאו אף שגורשו ממנה לא נתחייבו כליה ח"ו. רק בזמן המשיח כאשר ישיגו הכל את הדרגא של טמיר ונעלם אז יהיה השלימות של ארץ ישראל.

במנחה של שבת לפנות ערב הוא עת רעוא דרעוין. בכל יום בשעת המנחה הוא זמן שלטון הקליפות, ובשבת הם מתחבאים ואין להם שלטון, ואז הוא רעוא דרעוין, ובשעה זו נסתלק משה רבינו ונעלם מעיני כל. והיינו שעל ידי שהוא נדבק בטמיר ונעלם נהיה הוא בעצמו טמיר ונעלם, ומאז נהיה העת ההיא רעוא דרעוין. קודם משה רבינו לא היה הזמן הזה רעוא דרעוין, כי איך יהיה הזמן הזה רעוא דרעוין במציאות הבריאה אם לא בא ע"י בחינת אנוש. רק אחר שמשה רבינו עבד והשיג את המדריגה הזו שנהיה אצלו בחינת שבת, ובשבת לעת ערב הגיע למדריגה שיצאה נשמתו באחד, שזה בחינת רעוא דרעוין, בזכותו נהיה הזמן הזה רעוא דרעוין.

ואף שמשה רבינו השיג את בחינת טמיר ונעלם - רעוא דרעוין, לא זכה להכנס לארץ ישראל ולהמשיך את בחינת ארץ ישראל, יען כי בני ישראל לא היו בתכלית השלימות. ארץ ישראל היא שלימות שהרי

המשך פנינים יקרים

דברו נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב (יא, ב) כתב רש"י בבקשה ממך הוזהרים על כך שלא יאמר אותו צדיק אברהם ועבדו וענו אותם קיים בהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים, תמהו המפרשים וכי רק בשביל שלא יאמר אותו צדיק צריך הקב"ה לקיים? אלא שבאמת לא יקפיד אברהם אבינו על קניני כסף וזהב דברים גשמיים, אמנם הוכח שבאמצעות השאלת ממונם הגיעו לנס הגדול של קריעת ים סוף כדברי רש"י על הפסוק ויהפך לבב פרעה אל העם (יד, ה) בשביל ממונם שהשאלום, נמצא שאם לא היו משאילים לא היו מגיעים לנס של קריעת ים סוף שאז באו כלל ישראל למדרגה גדולה של אמונה, שאין לך רכוש גדול מזה...

החדש הזה לכם ראש חדשים (יב, ב) הביא רש"י בשם המדרש נתקשה משה על מולד הלבנה וכו', נראה להסביר דנתקשה משה דקידוש החודש מסורה ביד ב"ד לגמרי איך ימסור הקב"ה בידי אדם ענין גדול כזה כמו זמנים ומועדים, ובאמת האדם השלם במעלות הענוה ראוי להשראת השכינה ורוח הקודש שורה עליו.

ושמרתם את המצות וכו' (יב, יז) רש"י אל תהי קורא את המצות אלא את המצוות. בדרך שאין מחמיצין את המצות כך אין מחמיצין את המצוות אלא אם באה לידך עשה אותה מיד ע"כ. היות שלכל מצוה יש לה עת רצון לקיומה ואם עבר זמנה בטל קיומה, אם כן יפה יש לקיים המצוה דוקא בזמן ההוא שאז העת המתאימה לקיומה ולא להתמיצה.

זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים (יג, ג) בכל יום ויום עליך לזכור שאותו היום הוא היום הזה הנותן בידך את הכח לצאת מעומק הרע - יצאתם ממצרים.

בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים (יג, ה) יציאת מצרים היתה רק לזה המכיר בכך שהכל עשה ה', ואותו רשע שאומר כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה אילו היה שם לא היה נגאל.

(בית היין להגא"י מסדיגורה)

בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים (יג, ה) פרש"י לי ולא לך שאילו היית שם לא היית כדאי ליגאל. מודגש שרק שם במצרים לא היה נגאל אבל לעתיד לבא אפילו הוא תהיה לו תקנה כי לא ידח ממנו נדח.

ויהי בשלח פרעה את העם וכו' (יג, יז) העם עדיין לא היו ראויין ללכת ישר לארץ ישראל מחמת שאמונתם עוד לא היתה שלימה וקבועה בלבם, ובראותם מלחמת היצר יפלו מאמונתם דהיינו ושבנו מצריימה, לכן הסיב אלקים את העם דרך המדבר ים סוף שיראו את הנס שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בנבואתו ועי"ז תתחזק בהם אמונתם.

ויהי בשלח פרעה את העם וכו' (יג, יז) צריך להבין מדוע נקמה התורה ויהי בלשון צער הלא מתאים יותר לשון שמחה, אלא משמע מאחר והגאולה היתה רק במדת הרחמים והחסדים ולא מצד זכות בני ישראל לכן כתב בלשון ויהי שמצד אחד מרמז את הצער ומצד שני גמטריה א-ל שהוא מדת הרחמים. (מרפא לנפש)

ויקח משה את עצמות יוסף עמו (יג, יט) לאחר שהקב"ה הסב מעליהם את הדרך בניגוד להבנת האדם, דבק משה רבינו במידת היראה של יוסף הצדיק להקדים את היראה לחכמה בדבקות בורא. (מי השילוח)

נבוכים הם בארץ (יד, ג) נבוכים היינו שרויים במבוכה וספיקות באמונה בהשגחתו יתברך בארץ...

(דברי בינה להרה"ק מביאלא)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

